

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **G. A.**
státní příslušnost: X
X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2024, č. j. OAM-603/ZA-ZA11-ZA01-2024,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaný neudělil žalobci žádnou z forem mezinárodní ochrany. Shledal, že má v zemi původu k dispozici dostatečnou vnitřní ochranu. Žalobce tento hlavní důvod rozhodnutí žalovaného v žalobě reálně nenapadá. Proto ji soud zamítl.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce tu podal na konci dubna letošního roku žádost o mezinárodní ochranu. Za její hlavní označil potíže s příbuznými své manželky. Vznikly kvůli změně jeho náboženské víry. Stal se z muslima křesťanem. Přemýšlel o této změně už dlouho. A v září roku 2023 tajně konvertoval k pravoslavné církvi. O svém záměru se svěřil své ženě. Chtěl, aby i s dětmi také změnila víru. Zeptala se na to rodičů a začaly problémy. Rodina manželky začala žalobci vyhrožovat. Desetkrát ho fyzicky napadli. Zakázali mu styk s rodinou a nazvali jej zrádcem víry. Žalobce se obrátil na policii se žádostí o pomoc, ale policie mu podle jeho slov nepomohla. Stížnost na její nečinnost však nepodal. Nevěděl, na koho by se měl obrátit. Ve své domovské zemi neměl jinak s policií či jinými státními orgány potíže.
3. Žalovaný ve svém rozhodnutí odkázal na *Informaci OAMP – Gruzie; Policie. Ochrana proti soukromým osobám, korupce a místní vlivy. Přítomnost policie v okolí administrativní hranice s Jižní Osetií* ze dne 14. 4. 2023 („Informace OAMP“), kde se uvádí:

„Pro případné stížnosti na činnost, resp. nečinnost policie existovalo několik kanálů – *Generální inspekce při ministerstvu vnitra* a úřad *Služba státního inspektora*, která byla na přelomu let 2021/2022 nahrazena *Službou zvláštního vyšetřování* a *Službou pro ochranu osobních údajů*. Pravomoc stíhat případné trestné činy spadá pod Státní prokuraturu. (...) [P]ro stížnosti a externí monitoring je velmi důležitá medializace případu, případná asistence ze strany neziskových organizací, např. organizace X byla zmiňována jako velmi profesionální, a jedním z úřadů, který mohl do určité míry poskytnout asistenci, byla Kancelář veřejného ochránce práv. Pomoc ze strany médií a neziskových organizací je méně dostupná v regionech a rurálních oblastech. Pro prvotní nahlášení stížností existovala tzv. horká linka na *Generální inspekci* (+126). Inspekce je zodpovědná přímo ministru vnitra a mezi její kompetence patří ‚rozkrytování porušení etických a disciplinárních norem, nevhodné plnění služebních povinností, některé nezákonné akce.‘ Inspekce vyšetřovala všechny ‚malé‘ zločiny, např. zneužití pravomocí, násilí vůči veřejnosti, nedostatečné plnění služebních povinností apod. Inspekce je nezávislou institucí v rámci ministerstva vnitra. Vyšetřování a následné rozhodnutí o trestu vydává přímo inspekce, proti rozhodnutí soudu se nelze odvolat (...) *Služba státního inspektora* vznikla jako ‚policie policie‘ a byla napříč zdroji včetně mezinárodního společenství považována za efektivní organizaci i přes nedostatek zdrojů (materiálních, personálních). (...)“ (zvýraznil soud)

4. Z toho žalovaný dovodil, že žalobce může využít ochranu své domovské země a problémům s členy manželčiny rodiny tak efektivně čelit. Žalobce podle žalovaného neuvedl žádnou skutečnost, která by svědčila o tom, že by mu gruzínské orgány odmítly pomoci, nebo že by pro něj pomoc nebyla vůbec dostupná. Nevěděl sice, na jaký orgán by se měl v případě stížnosti na činnost policie obrátit. Avšak nevědomost není relevantním argumentem pro neučinění takového kroku. Žalovaný dodal, že naprostá většina obyvatel Gruzie vyznává stejně jako on pravoslavné křesťanství. Pravoslavná církev má v gruzínské společnosti silnou a nezastupitelnou úlohu. Lze tedy oprávněně očekávat, že by žalobci příslušné gruzínské orgány poskytnuly odpovídající pomoc.

III. Žaloba a vyjádření žalovaného

5. Žalobce namítá nesprávnost závěru žalovaného, že mu nehrozí pronásledování nebo nebezpečí vážné újmy. Narodil se jako muslim, avšak v září 2023 konvertoval k pravoslavné křesťanské víře. Před svým odchodem z Gruzie pobýval společně s manželkou a nezletilými dětmi v rodinném domě ve vesnici D. v okrese B. Opakuje, že o změně víry uvažoval již delší dobu, protože se mu od malička nelíbí, jak se muslimové chovají ke svým

rodinám a mají vlastní zákony. Nadto cítil kvůli náboženství jistá omezení. Impulsem pro změnu víry byl i tlak ze strany rodiny jeho manželky, která nutila děti, aby navštěvovaly muslimské školy. Děti se trápily.

6. Žalobce se stal pravoslavným křesťanem tajně. Obával se potrestání, pokud by o svém záměru konvertovat k pravoslaví mluvil nahlas. Rodina jeho manželky se to však dozvěděla. Začala ho pronásledovat a vyhrožovat mu zabitím. Muslimská rodina jeho manželky začala hlásit, že žalobce zradil svou víru. Nedovolili mu, aby žil s manželkou a dětmi. Manželce sebrali telefon a žalobce byl několikrát – asi desetkrát – fyzicky napaden. Vyhrožovali mu smrtí. Fyzické napadení žalobce hlásil na policii, ale ta nic neudělala. Po napadení žalobce podstoupil lékařské vyšetření. Lékařské zprávy však zůstaly na policii, která byla ve věci nečinná.
7. Manželka žalobce chtěla k pravoslavné víře konvertovat také, avšak později dostala strach. Z důvodu pronásledování se žalobce rozhodl vlast opustit. Nakonec požádal o azyl v Česku. Návratu do vlasti se obává, protože ho obvinili jako zrádce. Nezvážil ani přestěhování v rámci Gruzie, protože se obává, že by si ho muslimové dokázali najít. Rodina jeho manželky má hodně známých. Chce tu jen svobodně a klidně žít. Později i s manželkou a dětmi, s nimiž by se rád spojil.
8. Ústava Gruzie sice zakazuje náboženské pronásledování a uznává rovnost pro všechny bez ohledu na náboženství. Fakticky však v Gruzii panuje v otázkách náboženství napětí. Ústava totiž garantuje jen nezávislost gruzínské pravoslavné církve. Stát ji fakticky upřednostňuje formou garance nejruznějších privilegií a odlišného zacházení v porovnání s ostatními církvemi. Ostatní menšinové náboženské komunity stát různě znevýhodňuje. Napětí mezi náboženskými skupinami ve společnosti tedy přetrvává. Panuje i v okrese B., kde žalobce žil. Těmto okolnostem se však žalovaný nevěnoval a nezohlednil je.
9. Skutečnost, že žalobce konvertoval k pravoslavnému křesťanství, které je státem oficiálně uznávaným náboženstvím, neznamená, že ho nebudou a v případě jeho návratu znovu z důvodu jeho náboženství pronásledovat. Žalobce odkazuje na zprávy, podle kterých napětí z důvodu příslušnosti k náboženské skupině v Gruzii existuje. Vyostřená situace v okrese Batumi, odkud žalobce pochází, kterou stát dlouhodobě neřeší, může vést nejen k napadání a pronásledování muslimů většinovou křesťansky ortodoxní společností. Ale i k napadání a pronásledování ortodoxních křesťanů ze strany muslimů v reakci na soustavně oslabované postavení muslimů ve společnosti. Státní složky jsou podle dostupných zpráv při vyšetřování nábožensky motivovaných činů liknavé. Žalobce má proto odůvodněný strach – vzhledem k panujícímu náboženskému napětí ve společnosti v Gruzii, k jehož řešení se stát staví liknavě –, že jeho konverze k ortodoxnímu křesťanství povede k pronásledování z důvodu náboženství.
10. Žalobce přinejmenším splňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Vzhledem k napětí mezi náboženskými skupinami ve společnosti v Gruzii mu hrozí nebezpečí vážné újmy.
11. **Žalovaný** ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobce o rezignoval na možnost řešit svoji situaci skrze bezpečnostní složky ve své rodné zemi. Mohl využít vnitřní ochranu své domovské země a problémy s členy manželčiny rodiny tak řešit. Učinil pouze to, že nahlásil fyzická napadení na policii, ale ta podle jeho slov nic neudělala. Následně si nestěžoval na policejní postupy, pokud mu bezpečnostní orgán nepomohl. Namísto toho odcestoval. Neuvedl

žádnou skutečnost, proč by mu příslušná pomoc ze strany gruzínských orgánů měla být odmítnuta, nebo by mu nebyla vůbec dostupná.

12. V řízení před žalovaným žalobce tvrdil, že původcem aktů pronásledování či fyzického násilí byly výlučně soukromé osoby. Až v žalobě vyjadřuje novou obavu z návratu do vlasti kvůli netolerování náboženských skupin ze strany státní moci. Během řízení před žalovaným nepoukazoval na činnost státních orgánů, která by vedla k omezování náboženského vyznání žalobce.

IV. Hodnocení věci soudem

13. Žaloba *není důvodná*.

14. Rozhodnutí žalovaného, jako poté žalovaný zdůraznil i ve vyjádření k žalobě, stojí hlavně na argumentu, že žalobce má v Gruzii k dispozici dostatečnou vnitřní ochranu (§ 2 odst. 5 zákona o azylu). A té nevyužil. Z hlediska logické posloupnosti úvah při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu tedy vlastně žalovaný uznává, že žalobcův azylový příběh *je věrohodný a že mu v Gruzii hrozí pronásledování* [§ 12 písm. b) zákona o azylu] *nebo vážná újma* (§ 14a zákona o azylu).

15. Právě (1) zhodnocení hodnověrnosti vyličeného azylového příběhu a (2) posouzení, zda žadateli v místě jeho bydliště hrozí pronásledování nebo vážná újma, totiž tvoří první dva kroky hodnocení každé žádosti o mezinárodní ochranu. Jestliže by azylový příběh žadatele nebyl věrohodný, pak nemá smysl zkoumat, zda mu hrozí pronásledování nebo vážná újma. A stejně tak, pokud je sice azylový příběh věrohodný, ale žadateli nehrozí pronásledování nebo vážná újma, pak nemá smysl zkoumat, (3) zda má proti nim žadatel v místě svého bydliště k dispozici dostatečnou vnitřní ochranu. Není před čím ho chránit. A až pokud žadatel nemá k dispozici dostupnou účinnou ochranu před pronásledováním či vážnou újmu v místě jeho bydliště, tak žalovaný musí zkoumat (4) alternativu vnitřního přesídlení (ke struktuře rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2022, č. j. 41 Az 20/2021-39, body 29 až 37). Jestliže tedy žalovaný postavil své rozhodnutí na existenci vnitřní ochrany, nepřímo tím *uznává, že žalobci pronásledování nebo vážná újma žalobci hrozí*.

16. Lze to dovozovat i z další v rozhodnutí žalovaného nevyřčené skutečnosti – žalovaný rozhodoval o žádosti žalobce v tzv. plném přezkumu a výrokem svého rozhodnutí neudělil žalobci žádnou z forem mezinárodní ochrany. Ačkoliv je Gruzie na seznamu bezpečných zemí původu ve vyhlášce č. 328/2015 Sb. (viz její § 2 bod 8), tak žalovaný nepracoval s § 16 odst. 2 zákona o azylu a nezamítl žádost žalobce pro zjevnou nedůvodnost.

17. Podle uvedeného ustanovení platí, že se jako zjevně nedůvodná „zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“ Byť to tedy žalovaný výslovně ve svém rozhodnutí nezmínil, tak s ohledem na to, že nezamítl žádost žalobce pro zjevnou nedůvodnost, lze dovozovat, že žalobce prokázal, že v jeho případě není Gruzie bezpečnou zemí původu. To znamená, že mu tam i podle žalovaného hrozí pronásledování nebo vážná újma.

18. Všechny námitky žalobce ovšem směřují právě k otázce, zda mu hrozí pronásledování nebo vážná újma. O tom ve světle výše uvedeného není sporu. Žalobce naopak prakticky vůbec

nezpochybňuje hlavní pilíř rozhodnutí žalovaného, který stojí o krok dál – v tom, že žalobce má k dispozici vnitřní ochranu (viz body 3 až 4 výše). *Žaloba žalobce se tedy s podstatou rozhodnutí žalovaného reálně míjí.* V žalobě žalobce tvrdí, že jsou státní orgány při řešení nábožensky motivovaných činů liknavé. A že policie byla v jeho věci nečinná. Věcně však nijak nevyvrací to, co žalovaný zjistil z *Informace OAMP*, a na čem založil své rozhodnutí. Tedy že se žalobce mohl po neúspěchu u policie obrátit minimálně na Generální inspekce při ministerstvu vnitra či Službu zvláštního vyšetřování.

19. Jak přitom plyne z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2023, č. j. 8 Azs 23/2022-55, bod 25). Pokud se žadatel důsledně nepokusí využít dostupnost prostředky ochrany v zemi původu, nelze mu udělit mezinárodní ochranu jen na základě obecného tvrzení o nefunkčnosti takových prostředků (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2020, č. j. 6 Azs 262/2019-35, bod 7, či ze dne 31. 8. 2021, č. j. 2 Azs 22/2021-56, bod 13). Subjektivní nedůvěra ke státním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2021, č. j. 8 Azs 211/2020-107, bod 18).
20. Pro úplnost soud dodává, že koncept bezpečné země původu je pouze procesním institutem. Prolomení domněnky bezpečné země původu má proto jen procesní následky – zda žalovaný rozhodne v jednodušším módu zjevné nedůvodnosti žádosti podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, nebo zda provede plný přezkum. Jestliže tedy žalovaný (zřejmě) v této věci shledal, že Gruzie v případě žalobce není bezpečnou zemí původu, nemá to žádnou relevanci pro hmotněprávní otázku (ne)existence vnitřní ochrany.
21. Soud ve správním soudnictví přitom *zásadně* přezkoumává rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 soudního řádu správního). A žalobce zjednodušeně řečeno činí hlavním tématem žaloby něco, o čem není mezi účastníky řízení sporu a žalovaný v tomto aspektu posoudil azylový příběh žalobce v jeho prospěch. Pokud totiž žalobce obecně namítá, že žalovaný dospěl k nesprávnému závěru, že žalobce není ohrožen pronásledováním a že mu nehrozí nebezpečí vážné újmy, pak z výše uvedeného plyne, že tomu tak není. Žalovaný vyšel z toho, že pronásledování či vážná újma může žalobci hrozit. Ale podle jeho názoru má před nimi v Gruzii k dispozici dostatečnou ochranu. To žalobce náležitým způsobem nezpochybnil. Z toho důvodu nejsou žalobní námitky důvodné.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

22. Soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl.
23. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Proto mu soud nepřiznal právo na jejich náhradu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Pokud kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno 30. srpna 2024

Martin Kopa, v. r.
samosoudce